

Over de golven

***Een prognose van het klantenbestand
van de dienst SOZawe
in 2010***

**Louis Polstra
Alfons Klein Rouweler**

Bureau Onderzoek Gemeente Groningen, september 2007

Bureau Onderzoek heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Analysemodellen	7
2.1 Voorraad- en stroommodel	7
2.2 Analysemodel	9
3. Het huidige bestand	11
3.1 Klanten van december 2006	11
3.2 Klanten in contact met zorginstellingen	16
Resumé	18
Intermezzo "Ken uw klant": Veranderende huishoudstatus	19
4. Het bestand van SOZawe	21
4.1 Bijstandskans	21
4.2 Golfbeweging	23
4.3 Uitstroomcurven per uitkeringsduur	25
4.4 Uitstroom per opleiding en leeftijd	28
4.5 Langdurig in de uitkering	31
5. Prognose 2010	33
5.1 Basisprognose	34
5.2 Aantal banen	35
5.3 Banen bezet door herintreders	37
5.4 Het effect van de WAO-herkeuringen	38
5.5 Het effect van de korte WW-uitkering	40
5.6 Voortijdige schoolverlaters	43
5.7 De balans	44
5.8 Opdracht tot daling	45
6. Slotbeschouwing	47
6.1 Welk scenario?	47
6.2 Mogelijk te nemen maatregelen	48
Bijlagen	51

1. Inleiding

De inzet van dit rapport is om het jaar 2010 de maat te nemen. De dienst SOZAWE van de gemeente Groningen wil namelijk weten hoeveel en welke typen klanten zij heeft in 2010. Het probleem daarbij is dat de dienst niet beschikt over een meetlat. Dat maakt het moeilijk om de omvang van de klantpopulatie te bepalen. De dienst heeft aan Bureau Onderzoek gevraagd om, waar mogelijk gebruikmakend van bestaande gegevens en methoden, een berekening te maken van het toekomstige klantenbestand. Onder andere op basis van deze informatie wil de dienst SOZAWE anticiperen op toekomstige ontwikkelingen. Immers met de inwerkingtreding van de Wet Werk en Bijstand is de financiering van de bijstandsuitkering bij de gemeente Groningen komen te liggen. De dienst SOZAWE heeft er daarom alle belang bij dat zoveel mogelijk burgers zelf in hun inkomen voorzien. Om instroom van bijstandsgerechtigden te verminderen en uitstroom te bevorderen voert de dienst een actief reïntegratiebeleid onder de noemer "Werken, meedoen en erbij horen". De dienst heeft behoefte aan een doorkijk naar de toekomst van 2010 om de reïntegratiemiddelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

2. Analysemodellen

In dit hoofdstuk worden ter introductie twee modellen besproken, waarop gegevens worden gepresenteerd. Ook wordt aangegeven welk model we gehanteerd hebben in dit rapport.

2.1 Voorraad- en stroommodel

De gangbare wijze bij de analyse van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, of daarvan afgeleid, de ontwikkeling van het aantal bijstandsgerechtigden, is het zogenaamde voorraadmodel. Bij het voorraadmodel wordt gekeken hoeveel klanten op een bepaald moment in het bestand zitten. Door dit op twee (of meerdere) momenten te doen en de uitkomsten met elkaar te vergelijken wordt de ontwikkeling in het aantal klanten inzichtelijk gemaakt. In onderstaande tabel is ter illustratie een fictief aantal klanten op 31 december 2003 en de jaren daarna weergegeven. Tevens wordt het verschil met het voorgaande jaar vermeld. Volgens deze tabel neemt het aantal klanten in 2004 met 250 toe en in 2005 met 50, om vervolgens met 500 te dalen.

Tabel 2.1 Fictief aantal Bijstandsgerechtigden

Jaar	Aantal	Vershil
2003	6.500	
2004	6.750	+ 250
2005	6.800	+ 50
2006	6.300	-500

Het voorraadmodel presenteert nettoveranderingen. In werkelijkheid kunnen er veel meer klanten in- en uitgestroomd zijn. Stel nu dat in 2005 2000 klanten uitgestroomd en 2050 zijn ingestroomd. Dan is het nettoresultaat 50, terwijl er toch veel succes is gehaald met doen uitstromen van een grote groep klanten.

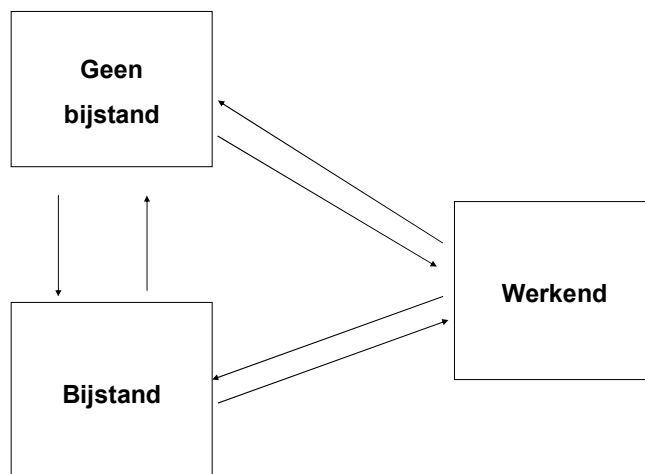
Misschien zijn er wel klanten die in één kalenderjaar in- en uitstromen. Zij blijven helemaal buiten beeld. Binnen het voorraadmodel is er geen plaats voor deze dynamiek, terwijl deze van groot belang is bij het verdelen van de reïntegratiemiddelen over verschillende klantgroepen en bij het analyseren van de duurzaamheid van het succes.

Het stroommodel geeft wel inzage in de dynamiek van klanten. Ter illustratie hebben we een stroommodel gemaakt op basis van een versimpeling van de werkelijkheid.

In het stroommodel zijn drie groepen onderscheiden: mensen die werken, mensen die een bijstandsuitkering krijgen en mensen die niet werken maar ook geen bijstandsuitkering krijgen, bijvoorbeeld niet-werkenden met een werkende partner. Tussen deze drie posities zijn zes overgangen mogelijk:

1. geen bijstand ► werkend: bijvoorbeeld herintreedsters
2. geen bijstand ► bijstand: bijvoorbeeld gescheiden bijstandsmoeders of WAO'ers die bij de herkeuring gedeeltelijk arbeidsgeschikt worden bevonden
3. bijstand ► werkend: bijstandsgerechtigden die werk vinden
4. bijstand ► geen bijstand: bijvoorbeeld bijstandsgerechtigden die 65 worden en een AOW-uitkering ontvangen of alleenstaande bijstandsgerechtigden die een partner met werk vinden
5. werk ► bijstand: werkenden die ontslagen worden, of van wie een kortdurend arbeidscontract niet wordt verlengd
6. werk ► geen bijstand: werkenden die met pensioen gaan, stoppen met werken om de zorg voor de kinderen op zich te nemen

Figuur 2.1 Stroommodel

De reïntegratie-inspanningen van de dienst SOZawe richten zich op het doen uitstromen van klanten naar betaald werk. Maar er bestaat volgens het stroommodel ook een uitstroom die zich buiten deze reïntegratie-inspanningen afspeelt. In het vervolg noemen wij dit autonome uitstroom.

2.2 Analysemodel

De gemeenten Emmen en Coevorden hebben Broersma en Van Dijk, beiden werkzaam aan de Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen, verzocht een prognose 2006-2011 van het aantal bijstandsgerechtigden, woonachtig in Emmen en Coevorden, te maken¹. Hun aanpak is gebaseerd op het berekenen van de bijstandskans op basis van twee variabelen: huishoudtype en leeftijd. Vervolgens berekenen zij het toekomstige aantal uitkeringsgerechtigden door de bijstandskans te vermenigvuldigen met de prognoses van de bevolkingsontwikkeling. Dit is hun basismodel.

De derde stap is het bepalen welke effecten van invloed zijn op de basisprognoses, zoals ontwikkelingen in de sectorstructuur van de werkgelegenheid, in het sociale zekerheidsstelsel (WW, WAO), in de omvang van het aantal voortijdig schoolverlaters en de autonome uitstroom.

Gekozen is om deze aanpak slechts gedeeltelijk te volgen. Bureau Onderzoek beschikt over klantgegevens van bijstandsgerechtigden op persoonsniveau vanaf 1992. Deze gegevens zijn in het Datawarehouse aan elkaar gekoppeld. Hierdoor wordt het mogelijk om de interne dynamiek van het klantenbestand in kaart te brengen. Aan de hand van deze dynamiek maken we een eerste voorspelling van het klantenbestand in 2010. Daarna gaan we na wat de effecten van externe invloeden op deze prognose zullen zijn.

¹ Broersma, L. & J. van Dijk. (2006) Prognose bijstandsgerechtigden Emmen/Coevorden 2006-2011. Groningen: RuG Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen.

3. Het huidige bestand

In dit hoofdstuk maken we een dwarsdoorsnede van het huidige klantenbestand om enig zicht te krijgen op de samenstelling ervan. De afdeling Informatiemanagement levert de directie maandelijks sturingsinformatie onder de noemer "SOZAWE Werkt". In deze rapportages zijn onder meer gegevens opgenomen over de omvang van het klantenbestand, het aantal klanten dat een traject volgt en welk soort traject.

Ten behoeve van dit hoofdstuk hebben wij gegevens van de dienst SOZAWE gekoppeld aan gegevens van zorginstellingen.² We rapporteren alleen of er contact met een zorginstelling is geweest. Over de aard van het contact met een zorginstelling en de frequentie ervan kunnen we (nog) niets zeggen. Het kan dus best zijn dat een klant slechts eenmalig contact heeft gehad, bijvoorbeeld voor een intake.

Voordat we ingaan op de opbrengst van de gekoppelde databronnen, maken we eerst een dwarsdoorsnede van het klantenbestand van de dienst SOZAWE, met als peilmoment december 2006.

3.1 Klanten van december 2006

Hoe ziet de klantpopulatie in 2010 eruit, zowel wat betreft omvang als kenmerken? Dat is de centrale vraag van dit onderzoek. De dwarsdoorsnede van het klantenbestand van december 2006 dient om enige zicht te krijgen op de samenstelling van het bestand. Het gaat om een statisch beeld, waardoor de werkelijkheid enigszins wordt vertekend. Zo zit 17 procent van de klantpopulatie per december 2006 korter dan een jaar in de uitkering. Dit betekent dat zij in 2006 zijn ingestroomd. Een deel van deze klantengroep zal in 2007 nog een uitkering ontvangen. Maken we dan een dwarsdoorsnede, dan zijn zij verhuisd naar de groep 'langer dan een jaar maar korter dan drie jaar in de uitkering'.

² Bureau Onderzoek maakt voor meerdere monitoractiviteiten gebruik van systematische datakoppelingen. Het meest bekend zijn de Minderhedenmonitor en de Dak- en thuislozenmonitor. Om te voorkomen dat voor elke onderzoeksvraag/monitor gegevens bij instellingen opgevraagd moeten worden en afspraken gemaakt moeten worden gemaakt over gebruik en toegang in het kader van de privacywetgeving zijn alle monitoren ondergebracht onder een overkoepelende monitor, de Monitor Sociale Peiler. De monitor Sociale Peiler heeft tot doel inzicht te verschaffen in het procesverloop van marginalisering en integratie van kwetsbare burgers.

De cijfers zeggen voor deze groep daarom niet veel over de duurzaamheid van de uitkering. Dit geldt in zekere mate wel voor de klanten die vijf jaar of nog langer in de uitkering zitten. In totaal gaat het om een groep van ruim vierduizend klanten (45,4 procent). Een kleine 30 procent heeft al tien jaar of langer een bijstandsuitkering. Zij hebben dus totaal niet geprofiteerd van de vorige economische opleving. 1.665 klanten ontvangen zelfs vijftien jaar of langer een uitkering.

Tabel 3.1 Uitkeringsduur

	Aantal	Percentage
\korter dan een jaar	1.568	17,3%
Eén jaar	1.194	13,2%
Twee jaar	923	10,2%
Drie jaar	742	8,2%
Vier jaar	524	5,8%
Vijf t/m negen jaar	1.475	16,3%
Tien jaar en langer	2.636	29,1%
Totaal	9.062	100%

Draaideurklanten

Uitstroom is niet altijd duurzaam. Gemeten over vijftien jaar heeft ruim de helft van de klanten één keer een uitkering aangevraagd. Bijna een kwart twee keer. En 365 klanten kunnen omschreven worden als ‘oude bekenden’ van de dienst SOZawe. Zij hebben vijf keer of vaker een uitkering aangevraagd. In deze groep zullen zich ook de zogenaamde veelplegers en de dak- en thuislozen bevinden. Zij staan erom bekend een tijdje elders te verblijven om vervolgens weer terug te komen naar Groningen.

We hebben per klant berekend hoe lang de totale uitkeringsduur is door alle periodes dat een klant een uitkering ontvangt, op te tellen. Immers, hoe langer de uitkeringsduur, hoe groter de kans lijkt dat de klant twee keer, drie keer of nog vaker een uitkering heeft aangevraagd. Deze aanname blijkt echter niet te kloppen. Het is vooral de groep die langer dan een jaar en korter dan drie jaar een uitkering ontvangt, die verhoudingsgewijs vaker een uitkering heeft aangevraagd.

Deze klanten hebben blijkbaar geen vaste positie op de arbeidsmarkt, maar weten wel de weg ernaar toe te vinden. Lukt het even niet een betaalde baan te bemachtigen, dan vallen ze voor korte duur terug op een uitkering.

Tabel 3.2 Aantal keren in de uitkering

	Aantal	Percentage
Eén keer	5.017	55,4%
Twee keer	2.137	23,6%
Drie keer	1.064	11,7%
Vier keer	479	5,3%
Vijf keer of vaker	365	4,0%
Totaal	9.062	100%

Leeftijd

Het aantal klanten, jonger dan 40 jaar, is opgeteld nog geen 45 procent. In absolute aantallen zijn de klanten tussen de 23 en 39 jaar nog wel in de meerderheid. Vanaf november 2006 komen alle klanten onder de 40 jaar binnen via Groningen@Work. De (preventieve) uitstroom van G@W is hoog, met als gevolg dat er steeds minder klanten van jonger dan 40 jaar instromen. Hierdoor zal binnen afzienbare tijd de groep 40-54 jarigen in absolute aantallen de grootste zijn.

Tabel 3.3 Leeftijdsverdeling

	Aantal	Percentage
Jonger dan 18 jaar	16	0,2%
18-22 jaar	293	3,2%
23-39 jaar	3.651	40,3%
40-54 jaar	3.365	37,1%
55-64 jaar	1.501	16,6%
65 jaar en ouder	236	2,6%
Totaal	9.062	100%

Opleidingsniveau

Ruim de helft van de klanten heeft een basis- of vmbo-opleiding, waarmee men niet voldoet aan de formele eis van een startkwalificatie. Zowel in aantal als in percentage bevinden zich meer klanten met een laag opleidingsniveau in de groep klanten die langer dan drie jaar een uitkering heeft. In deze groep bevinden zich echter ook 673 klanten met een hbo- of wo-opleiding.

Niet in de tabel is opgenomen dat 486 klanten met een hbo- of wo-opleiding vijf jaar of langer een uitkering ontvangen, 198 van hen zelfs vijftien jaar of langer.

Tabel 3.4 Opleidingsniveau

Opleiding	Korter dan 1 jaar		Tussen een en drie jaar		Langer dan drie jaar		Eindtotaal	
Basis/vmbo	702	44,8%	1014	47,9%	2892	53,8%	4608	50,8%
Havo/mbo	399	25,4%	570	26,9%	1116	20,8%	2085	23,0%
Hbo/vwo	209	13,3%	287	13,6%	673	12,5%	1169	12,9%
Onbekend	258	16,5%	246	11,6%	696	12,9%	1200	13,2%
Totaal	1568	100%	2117	100%	5377	100%	9062	100%

Huishoudsamenstelling

Bijna een kwart van de klanten woont alleen met kind(eren). Veruit de meeste klanten wonen echter alleen zonder kind. Het gaat om 4.898 klanten oftewel 54 procent van de klantpopulatie.

Er zijn 1.516 alleenstaande klanten van ouder dan 40 jaar, zonder kinderen (niet in tabel). Iets meer dan driekwart van deze groep zit langer dan drie jaar in de uitkering: 478 mannen en 685 vrouwen. Bij de alleenstaande klanten zonder kind en jonger dan 40 jaar liggen deze percentages 20 procent lager.

Tabel 3.5 Huishoudsamenstelling

Huishouden	Kinderen	Man		Vrouw		Eindtotaal	
Alleenstaand	geen kind	3007	64,3%	1891	43,1%	4898	54,0%
	wel kind	279	6,0%	1810	41,3%	2089	23,1%
Samenwonend meer dan 2		189	4,0%	64	1,5%	253	2,8%
Samenwonend studentikoos		69	1,5%	24	0,5%	93	1,0%
Samenwonend	geen kind	648	13,9%	420	9,6%	1068	11,8%
	wel kind	484	10,4%	177	4,0%	661	7,3%
Eindtotaal		4676	100%	4386	100%	9062	100%

Etnische achtergrond

Uit de vergelijking tussen inwoners met en zonder bijstand blijkt dat klanten met een niet-westerse achtergrond en een uitkering duidelijk zijn oververtegenwoordigd.

De landen van herkomst lopen zeer uiteen. De grootste groepen zijn de Antillianen/Arubanen (495 klanten), de Irakezen (156 klanten) en de Iraniërs (116 klanten).

Tabel 3.6 Uitkering en etnische achtergrond van de inwoners van Groningen

	Uitkering	Geen uitkering
Nederlands	65,3%	82,1%
Westers	5,5%	5,5%
Niet-westers	29,2%	12,4%
Kolomtotaal	100%	100%

Het percentage allochtone klanten neemt af indien we de groepen verdelen naar de uitkeringsduur: 32,6 procent bij de klantgroep korter dan één jaar in de uitkering en 26,5 procent bij de klantgroep langer dan drie jaar in de uitkering.

Budgetbeheer

Bijna duizend klanten zitten in budgetbeheer bij de GKB (956 klanten) of bij het Twaalfde Huis (31 klanten).

3.2 Klanten in contact met zorginstellingen

In deze paragraaf beschrijven we de resultaten van de koppeling van het bestand van SOZawe met de bestanden van Verslavingszorg Noord Nederland, de stichting Maatschappelijk Juridische Dienstverlening en Lentis. Bij Lentis gaat het niet om het gehele cliëntenbestand maar om de cliënten in de ambulante zorg. We hebben gegevens gebruikt van december 2006.

We hebben een leeftijdselectie toegepast om de groep 18- tot 65-jarigen (de beroepsbevolking) te selecteren.

Uit de koppeling van de bestanden blijkt dat bijna 4 procent van de klanten van SOZawe contact heeft met de Maatschappelijk Juridische Dienstverlening. Bij inwoners van Groningen zonder een uitkering gaat het om 0,3 procent.

Ruim 15 procent van de klanten (in aantallen: 1.299 klanten) heeft contact met Lentis (voorheen GGz Groningen) en/of Verslavingszorg Noord Nederland. Dit is bijna vijf keer zoveel als bij Groningers zonder een uitkering.

Tabel 3.7 Contact met zorginstellingen

	Aantal	Percentage	Geen uitkering
Geen zorgcontact	7.085	81,7%	96,5%
MJD	288	3,3%	0,3%
Lentis	706	8,1%	2,6%
VNN	33	0,4%	0,0%
MJD + Lentis	483	5,6%	0,5%
Lentis + VNN	16	0,2%	0,0%
MJD + VNN	61	0,7%	0,1%
MJD + Lentis + VNN		0,0%	0,0%
	8.672	100,0%	100,0%

Naar verhouding neemt het contact met de MJD af naarmate de uitkeringsduur toeneemt: 5,5 procent bij de klanten korter dan één jaar een uitkering en 2,4 procent bij klanten langer dan drie jaar. Naast ondersteuning en begeleiding vanuit het algemeen maatschappelijk werk biedt de MJD ook sociaal-juridische dienstverlening.

Naarmate de klanten langer in de uitkering zitten, heeft een aantal hun zaakjes beter op orde. Een grote groep blijft echter voor lange tijd een beroep doen op de MJD.

Bij Lentis blijft het percentage redelijk constant, wat opmerkelijk is. Bij de contacten met VNN (inclusief de contacten met andere instellingen) zien we eerst een lichte stijging en dan een daling.

De verwachting was dat er naar verhouding veel meer klanten in de categorie 'langer dan drie jaar in de uitkering' zou zitten, omdat verslaving en psychiatrische stoornissen belemmerende factoren zijn bij het vinden van een baan. Deze veronderstelling lijkt niet geboekstaafd te worden door de cijfers.

Tabel 3.8 Zorgcontact per uitkeringsduur

	Korter dan 1 jaar		Tussen 1 en 3 jaar		Langer dan 3 jaar	
Geen zorgcontact	1.171	79,9%	1.662	80,5%	4.252	82,7%
MJD	81	5,5%	85	4,1%	122	2,4%
Lentis	124	8,5%	154	7,5%	428	8,3%
Lentis + MJD	10	0,7%	5	0,2%	18	0,4%
VNN	74	5,0%	132	6,4%	277	5,4%
VNN + MJD	2	0,1%	9	0,4%	5	0,1%
Lentis + VNN	4	0,3%	17	0,8%	40	0,8%
Totaal	1.466	100,0%	2.064	100,0%	5.142	100,0%

Klanten met een lager opleidingsniveau hebben vaker contact met een zorginstelling dan klanten met een hoger opleidingsniveau (zie tabel 3.9).

Tabel 3.9 Zorgcontact per opleidingsniveau

	Onbekend	Basis	Vmbo	Mbo / havo / vwo	Hbo / bachelor	Wo / master
Contact	21,9%	18,4%	19,6%	17,5%	15,7%	9,5%
< 1jr	24,7%	24,5%	20,5%	19,0%	14,2%	9,2%
> 1 en < 3jr	24,3%	21,1%	20,5%	18,3%	14,2%	12,5%
> 3 jaar	19,9%	16,6%	19,0%	16,5%	16,8%	8,6%

Wat opvalt, is dat uitkeringgerechtigden met een hogere opleiding een ander patroon vertonen naarmate ze langer in de uitkering zitten dan uitkeringsgerechtigden met een lager opleidingsniveau. Bij de laatste groep daalt het percentage. Dit komt doordat bij de lager opgeleiden het contact met de MJD in de loop der tijd afneemt. Bij de hoger opgeleiden zien we of een stijging of een schommeling (zie ook de bijlage).

Resumé

De klantpopulatie van SOZawe van december 2006 bestaat voor (bijna) de helft uit:

- personen, ouder dan 40 jaar
- personen met als opleidingsniveau basisonderwijs of vmbo
- alleenstaanden (een derde ouder dan 40 jaar)
- personen met een uitkeringsduur van vijf jaar en langer

Vijftien procent van de klanten heeft contact met de geestelijke gezondheidszorg en/of verslavingszorg.

Intermezzo “Ken uw klant”: Veranderende huishoudstatus

De huishoudstatus van veel alleenstaande bijstandsgerechtigden met een kind blijkt sterk aan verandering onderhevig te zijn. We zijn dat op twee manieren nagegaan:

De ene manier betreft de selectie van alleenstaande ouders die in 2004 voor het eerst een uitkering ontvingen. Vervolgens zijn we nagegaan of zij twee jaar later nog een uitkering zittenontvangen en of zij nog steeds de status van alleenstaanden oudermet een kind hebben.

De groep bestaat uit 157 alleenstaande ouders met een kind. Na twee jaar ontvangen 66 personen een uitkering. Van deze 66 bijstandsgerechtigden zijn 35 nog steeds alleenstaand ouder. De 31 anderen zijn gaan samenwonen of er woont geen kind meer bij hen.

Uitkering in 2004	In 2006 nog een uitkering	Waarvan alleenstaand ouder
157	66	35
100,0%	42,0%	53%

De tweede manier gaat uit van de 3.486 klanten die op december 2006 korter dan drie jaar in de uitkering zitten. Bij deze groep hebben we het huishoudtype bij entree gekruist met het huishoudtype op december 2006. Bij 38,5 procent van de alleenstaande ouders (n= 286) verandert binnen drie jaar de huishoudsamenstelling, wat hun kansen op uitstroom zou moeten beïnvloeden.

4. Het bestand van SOZawe

Het vorige hoofdstuk geeft een statisch beeld van de klantpopulatie van SOZawe. In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van en binnen het klantenbestand beschreven. We maken hiermee inzichtelijk welke kant het met het klantenbestand opgaat.

Bureau Onderzoek beschikt over maandelijkse klantgegevens van bijstandsgerechtigden op persoonsniveau vanaf 1992. Deze gegevens zijn gekoppeld aan het GBA. De gegevens van 1992 nemen we niet mee in de analyse, omdat in dit jaar het klantenbestand is opgebouwd.

Voordat we inzoomen op de stroomdata van de afgelopen vijftien jaar, staan we eerst stil bij de bijstandskans van de Groningse beroepsbevolking in de afgelopen vijf jaar.

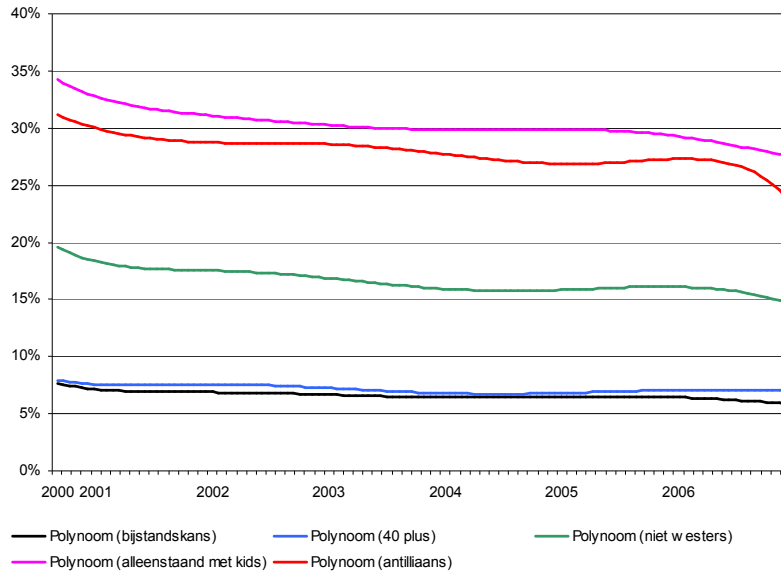
4.1 Bijstandskans

Door de gegevens van SOZawe te koppelen aan gegevens van de Gemeentelijke Basisadministratie is de bijstandskans berekend. Deze blijkt voor de totale beroepsbevolking woonachtig in Groningen af te nemen, 7,3 procent in december 2001 en 5,9 procent in december 2006 (zie figuur 4.1).

De bijstandskans is echter niet voor alle groepen even hoog. Alleenstaande ouders lopen het grootste risico een beroep te moeten doen op een bijstandsuitkering. Niet-westerse allochtonen hebben een meer dan twee keer zo grote kans om in de uitkering terecht te komen. De bijstandskans van de subgroep Antillianen/Arubanen is nog veel groter. De laatste maanden van 2006 laten voor deze groep wel een daling zien.

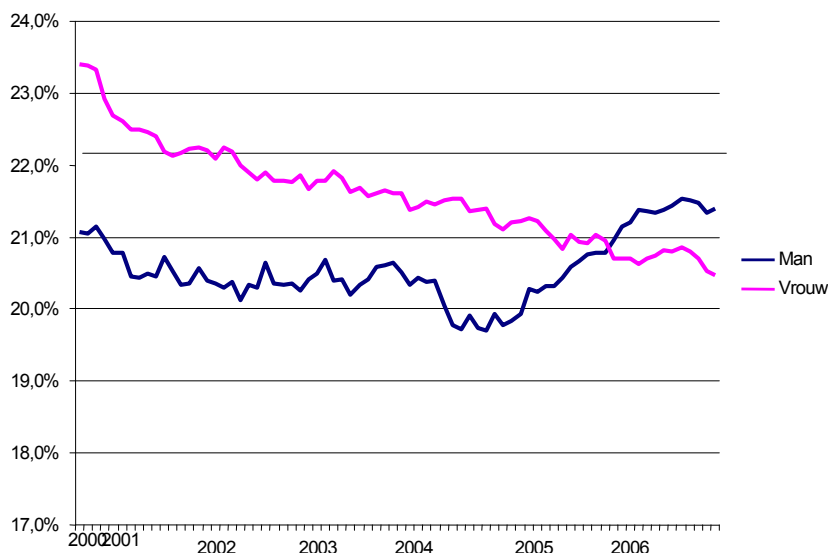
De bijstandskans voor Groningers van 40 jaar of ouder verschilt niet veel van de bijstandskans voor de totale bevolking. Echter, als we deze groep nader bekijken, dan valt op dat de bijstandskans bij alleenstaanden van 40 of ouder en zonder kinderen veel hoger ligt.

Figuur 4.1 Bijstandskans voor totale bevolking en voor enkele subgroepen

De bijstandskans voor de alleenstaande ouderen ligt iets boven de twintig procent. Opvallend daarbij is dat de bijstandskans bij de mannen over de jaren gelijk blijft, terwijl die van de vrouwen zakt. De bijstandskans van de vrouwen komt in 2006 overeen met die van de mannen. Wat is hier aan de hand? Hebben de beleidsmaatregelen meer succes bij vrouwelijke bijstandsgerechtigden dan bij mannen? Het zou kunnen. Het kan ook zijn dat de arbeidsmarktkansen van vrouwen groter zijn dan die van de mannen. Vrouwen hebben immers hun achterstand op het gebied van onderwijs de afgelopen decennia ingehaald. De daling van vrouwen kan dus ook gezien worden als het inlopen van een achterstand.

Figuur 4.2 Bijstandskans voor alleenstaanden ouder dan 40 jaar, zonder kind, per geslacht

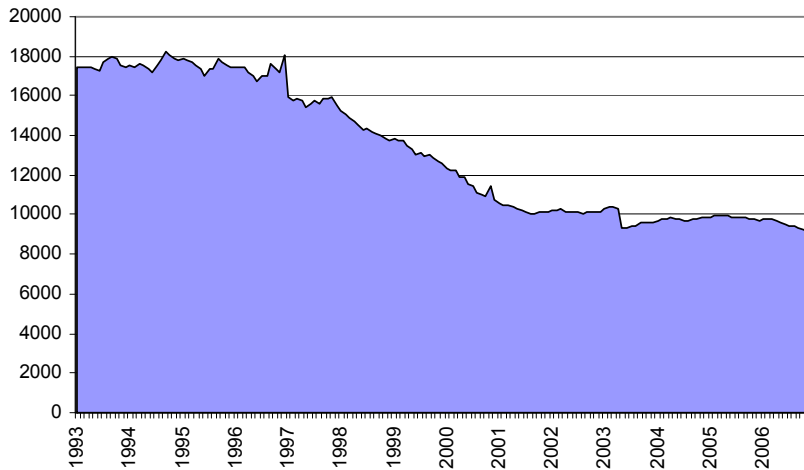

4.2 Golfbeweging

In de voorgaande paragraaf ging het over de bijstandskans van de Groningse burger. Deze paragraaf is gewijd aan het klantenbestand van SOZAWE vanaf 1993.

In januari 1993 verstrekt de dienst SOZAWE 16.374 uitkeringen (zie figuur 4.3) Het aantal klanten blijft gedurende vier jaar redelijk stabiel. In 1997 lijkt er sprake van een spectaculaire daling. Het aantal klanten zakt van 18.068 naar 15.976. Dit is naar alle waarschijnlijkheid een registratie-artefact als gevolg van de invoering van een nieuw computersysteem. Vanaf 1998 is er sprake van een daadwerkelijke trendbreuk. Deze loopt door tot juni 2001. Het aantal klanten is dan 10.100. De daling stagneert; hetgeen ook beschouwd kan worden als een trendbreuk. De derde trendbreuk is vrij recent. In 2006 begint het aantal klanten weer te dalen. In december 2006 zijn er 9.062 klanten.

Figuur 4.3 Aantal bijstandsklanten in Groningen

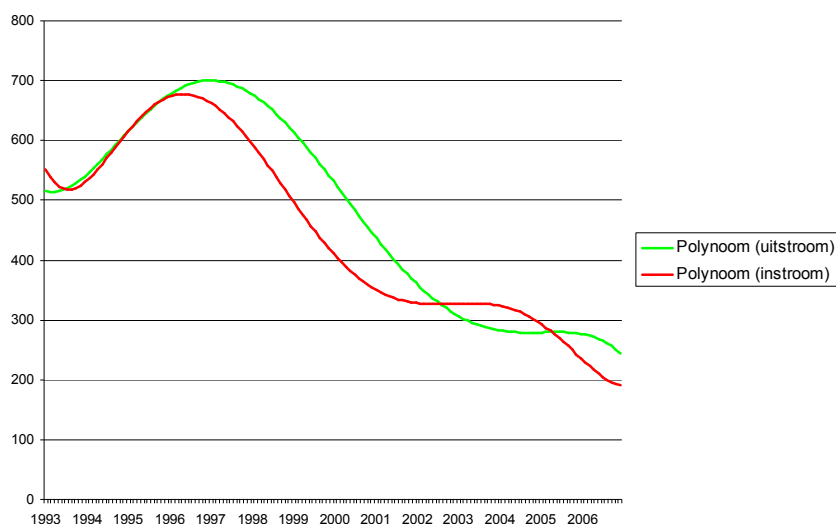
De hierboven gevonden trend in het aantal klanten lijkt de golven van de economische conjunctuur aardig te volgen. De daling van het aantal klanten is een gevolg van vermindering van de instroom.

Instroom

Figuur 4.4 geeft de trendlijnen weer van de instroom en de uitstroom vanaf 1993. Het laat zien hoe de instroom vanaf 1996 afneemt.

Interessant is om te zien dat de instroom zich op het hoogtepunt van de hoogconjunctuur in 2000 zich stabiliseert. Maandelijks meldden zich toen ruim driehonderd mensen met een verzoek om een bijstandsuitkering. Is dit het volume van de 'autonome' instroom, oftewel is dit het aantal Stadgers die zoveel problemen of belemmeringen ondervinden dat het hen niet lukt te slagen op de arbeidsmarkt? Een bevestigend antwoord wordt onderuit gehaald door de daling van de instroom vanaf 2004. In dat jaar start de dienst met Groningen@Work. Dit project 'roomt' de klanteninstroom nog verder af. Omdat er altijd Stadgers zijn die niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien, zal de daling van de instroom zich in de nabije toekomst echter stabiliseren. De verwachting is dat de instroom de komende jaren rond de 160 klanten per maand zal liggen.

Figuur 4.4 Trendcurves in- en uitstroom

Uitstroom

De uitstroomcurve daalt een jaar later dan de instroomcurve. Omdat de instroom kleiner is dan de uitstroom, daalt het aantal bijstandsklanten. Opvallend is dat de daling van de uitstroomcurve zich in 2003 stabiliseert. Dit betekent dat de dienst er ondanks de economische recessie erin slaagt maandelijks een kleine driehonderd klanten te doen uitstromen. De dienst weet dit tot 2006 vol te houden. Dan heeft de uitstroom weer de neiging te gaan dalen.

4.3 Uitstroomcurven per uitkeringsduur

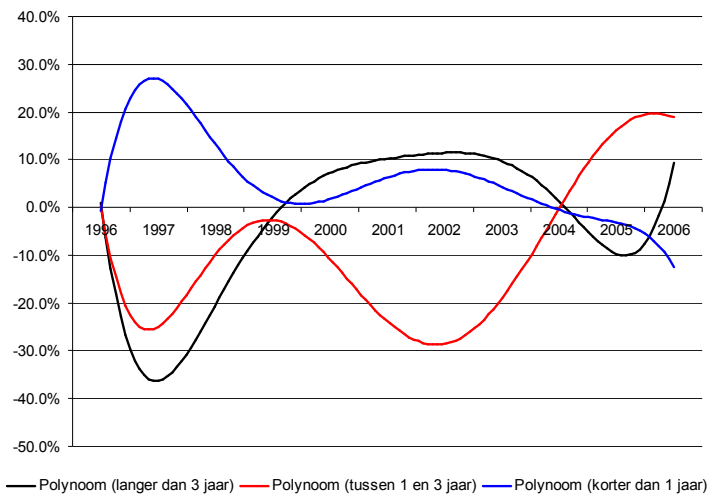
De uitstroomcurve volgt de instroomcurve maar dan een jaar later. Dit doet vermoeden dat de uitstroom vooral op het conto kan worden geschreven van pas ingestroomde klanten. Dit heeft grote gevolgen voor de dienst. Immers, we zagen dat de instroom daalt. Als hiermee ook de uitstroom daalt, dan neemt het aantal bijstandsklanten minder snel af. De 'winst' moet dan als het ware gehaald worden door klanten die langere tijd in de uitkering zitten. Wat leren de cijfers ons?

We hebben drie groepen samengesteld op basis van uitkeringsduur:

- klanten korter dan één jaar in de uitkering;
- klanten met een uitkeringsduur tussen één en drie jaar;
- klanten met een uitkeringsduur langer dan drie jaar.

Per groep is de maandelijkse uitstroom vastgesteld. Vervolgens hebben we de uitstroompercentages per groep berekend en deze geïndexeerd. Hierdoor wordt de ontwikkeling per groep ten opzichte van de nullijn inzichtelijk gemaakt. Als nullijn hebben we de uitstroom van januari 1996 genomen. Figuur 4.5 geeft de trendlijnen weer.

Figuur 4.5 Geïndexeerde uitstroomcurven van drie klantgroepen

Uitstroom uitkeringsduur korter dan één jaar

De uitstroom in de periode 1996-1999 kan op het conto worden geschreven van klanten die korter dan één jaar in de uitkering zaten. In 2000 is de uitstroom van deze klantgroep nagenoeg nul ten opzichte van 1996. Na een kleine stijging zakt de uitstroom vier jaar later onder de nullijn. Kijken we terug naar figuur 4.4, dan zien we bij deze uitkeringsgroep veel overeenkomsten met de daarin gepresenteerde instroomcurve.

De uitstroom van de andere twee klantgroepen verloopt anders dan die van klanten met een uitkeringsduur korter dan één jaar.

Uitstroom uitkeringsduur tussen één en drie jaar

De uitstroomcurve van klanten met een uitkeringsduur tussen één en drie jaar vertoont vanaf 1997 eerst een opgaande lijn en zakt vervolgens vanaf 1999. In 2002 komt de kentering en stijgt de uitstroom weer. Dit is tegengesteld aan de conjunctuercijfers, want in 2002 was de economische groei nagenoeg nul en in het jaar daarop 0,3 procent. 2004 is het jaar waar de lijn het nulpunt doorkruist, waarna de uitstroom verhoudingsgewijs positief wordt.

De neergaande beweging in de periode '99-'02 is mogelijkwerwijs een onbedoeld gevolg van het toenmalige beleid om zoveel mogelijk klanten een arbeidsintegratietraject te laten volgen. Dit beleid had vooral op deze klantengroep betrekking. Uit het onderzoek 'Uit de bijstand' is gebleken dat voor zoekgedrag bepalend is voor de uitstroom. Klanten op traject zijn minder geneigd actief een baan te zoeken, zolang zij een arbeidsintegratietraject volgen. Men gaat pas op het eind of na afloop van het traject zoeken. Dit kan een mogelijke verklaring zijn voor de positieve uitstroombeweging die vanaf 2002 bij deze groep te zien is.

Uitstroom uitkeringsduur langer dan drie jaar

Bij de klanten met een uitkering langer dan drie jaar zien we ook een opgaande lijn in de uitstroomcurve vanaf 1997.

Deze vermindert in 2000, maar zet zich toch nog door tot 2002. Daarna daalt de uitstroom om vanaf 2005 weer te stijgen. De uitstroomcurve van deze klantgroep volgt de economische conjunctuur. Daarnaast zullen de ID-banen een steentje hebben bijgedragen. De stijgende lijn kan echter niet geheel aan deze banen worden toegeschreven. In 1994 is er gestart met de zogenaamde Melkertbanen. Het ging landelijk om veertigduizend banen. Deze regeling is in 1999 opgevolgd door de regeling ID-banen. Het aantal banen is toen met twintigduizend uitgebreid, waaronder tienduizend doorstroombanen met een hoger salarisniveau. De opgaande lijn begint echter al in 1997. In 2000 tempert de stijgende lijn. Terwijl de ID-banen pas in 2003 worden afgebouwd. Naast de ID-banen heeft deze groep blijkbaar ook een plek gevonden op de reguliere arbeidsmarkt.

Resumé

De cijfers laten zien dat de dalende instroom gepaard gaat met een dalende uitstroom van klanten die kortdurend een uitkering ontvangen. Omdat dit in aantallen een grote klantgroep is, heeft dit relatief grote gevolgen voor het bijstandsvolume. Deze zal minder snel inkrimpen.

Zolang de economie bloeit, stromen ook klanten uit die langduriger een uitkering ontvangen. De toekomstige winst in het verminderen van het aantal bijstandsklanten zal vooral van deze groepen moeten komen.

4.4 Uitstroom per opleiding en leeftijd

De instroom van klanten is de afgelopen jaren gedaald, o.a. omdat klanten zelfstandig hun weg vonden richting arbeidsmarkt. Elke maand moesten toch nog enkele honderden Stadgers een beroep doen op een bijstandsuitkering om rond te kunnen komen. Nagegaan is wat het opleidingsniveau en de leeftijd van deze Stadgers zijn. De kans om te slagen op de arbeidsmarkt is immers hoger voor jongeren en hoogopgeleiden dan voor ouderen en laagopgeleiden.

Opleiding

Tabel 4.1 geeft de percentages van het opleidingsniveau in 1996 en 2006 weer. In 1996 had bijna 34 procent van de instromende klanten een basis- of vmbo-opleiding. In 2006 was dit 49 procent.

De gegevens van de uitstromers laten een overeenkomstig beeld zien; in 2006 is het percentage veel hoger dan in 1996.

Tabel 4.1 Opleidingsniveau versus in- en uitstroom

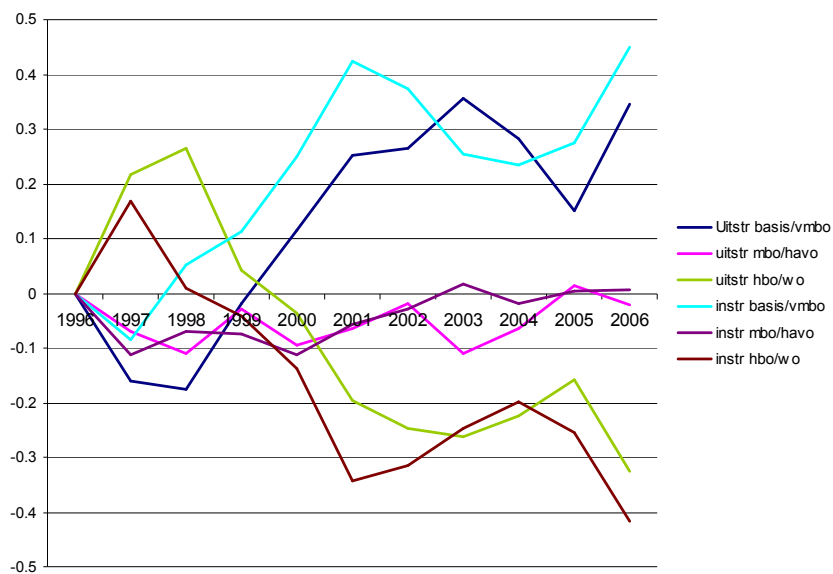
	Jaar	Basis/vmbo	Mbo/havo	Hbo/wo
Instroom	1996	33,7%	29,6%	36,8%
	2006	48,8%	29,7%	21,5%
Uitstroom	1996	35,1%	29,5%	35,4%
	2006	47,2%	28,9%	23,9%

We hebben deze percentages wederom geïndexeerd om de veranderingen van het opleidingsniveau beter in kaart te brengen. Het percentage van 1996 is daarbij als uitgangspunt genomen. In figuur 4.6 presenteren we het gevonden beeld.

De in- en uitstroom van klanten met een basis- of vmbo-opleiding dalen bij de vorige economische bloeiperiode. Het waren toen vooral klanten met een hbo- of wo-opleiding die in- en uitstroonden. In de jaren 1999-2000 kruisen de lijnen elkaar. De in- en uitstroom van laagopgeleiden nemen naar verhouding toe en die van hoogopgeleiden naar verhouding af.

Stromen de laatste twee jaren meer hoger opgeleiden uit dan er instromen, bij klanten met een laag opleidingsniveau is de instroom naar verhouding groter dan de uitstroom, gemeten vanaf 1996.

Figuur 4.6 Geïndexeerde uit- en instroom per opleidingsniveau

Uitstroomkans per opleiding

We zijn per maand nagegaan wie in de periode 2000 tot en met 2003 voor het eerst een uitkering kreeg en wie na drie jaar (2004 tot en met 2006) nog een uitkering ontving. Het uitstroompercentage van hoogopgeleide klanten (hbo + wo) ligt rond de 90 procent. Vmbo'ers hebben een uitstroomkans van tweederde. De uitstroomkans van klanten met een basisopleiding is bijna 60 procent.

Tabel 4.2 Uitstroomkans per opleiding

Opleiding	Aantal	Na 3 jr in uitkering	Uitstroomkans
Basis	736	296	59,8%
Vmbo	1585	460	71,0%
Mbo / havo / vwo	1478	350	76,3%
Hbo / bachelor	823	103	87,5%
Wo / master	963	78	91,9%

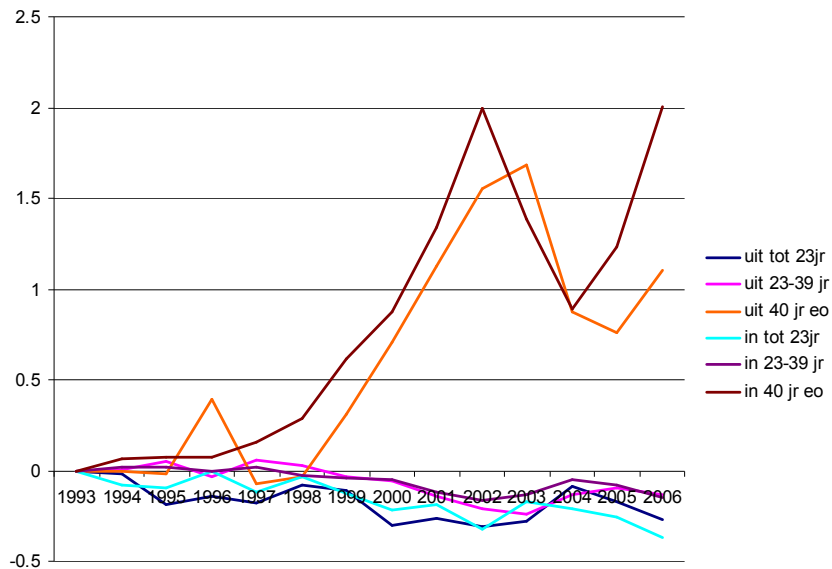
Leeftijd

Een soortgelijke analyse als voor opleiding is ook gemaakt voor klantgroepen, ingedeeld naar leeftijdscategorie:

- jonger dan 23 jaar;
- ouder dan 23 maar jonger dan 40;
- 40 jaar en ouder.

De curven geven weer dat het aantal klanten boven de 40 jaar dat instroomt, naar verhouding sterk toeneemt (zie figuur 4.7). Ook de uitstroom van deze leeftijdsgroep stijgt spectaculair, maar blijft toch onder die van de instroom. De in- en uitstroomverhouding van de andere leeftijdsgroepen blijft nagenoeg constant, hoewel de groep 18- tot 23-jarigen ook enige daling laat zien.

Figuur 4.7 Geïndexeerde in- en uitstroom per leeftijdscategorie

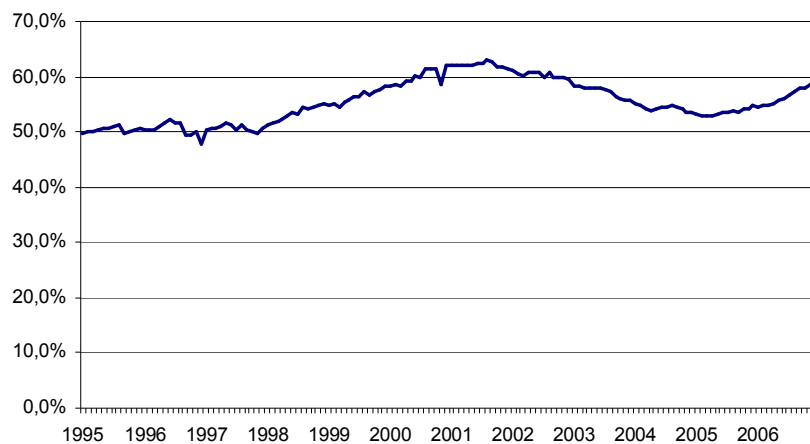
Kortom, het klantenbestand van de dienst SOZAWE gaat naar verhouding steeds meer laagopgeleiden en 40-plussers bevatten.

4.5 Langdurig in de uitkering

In december 1996 had de dienst 8.565 klanten die langer dan 3 jaar een bijstandsuitkering ontvingen. Tien jaar later waren dat er 5.377. Een forse reductie van meer dan drieduizend klanten. Het totale aantal klanten is echter ook afgenomen. Hierdoor is naar verhouding het aandeel klanten dat langer dan drie jaar een uitkering ontvangt, gestegen van 48 procent in 1996 naar 59,3 procent in 2006.

Het aandeel klanten dat langdurig een uitkering ontvangt, vertoont in de jaren 1995 – 2001 een stijging. Daarna neemt het aandeel af. Dit is een gevolg van de instroom van nieuwe klanten als gevolg van de economische recessie. Op het moment dat de economie weer tot bloei komt en de instroom van nieuwe klanten daalt, stijgt het aandeel klanten weer dat langdurig in de uitkering zit.

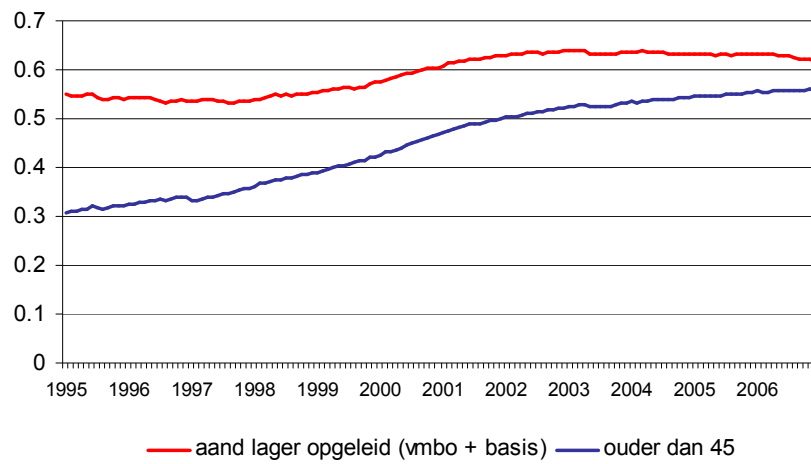
Figuur 4.8 Aandeel klanten met uitkeringsduur langer dan drie jaar

Zoomen we in op de groep langdurig in de uitkering, dan zien we dat ruim 60 procent van deze groep lager opgeleid (vmbo of basis) is. Het aandeel laagopgeleiden is de afgelopen vier jaar vrij constant gebleven. Het ziet er naar uit dat er een soort plafond bereikt is.

Het aandeel klanten van boven de 45 jaar daarentegen stijgt nog steeds. Was dit aandeel vier jaar geleden 50 procent, eind 2006 lag het percentage op bijna 56.

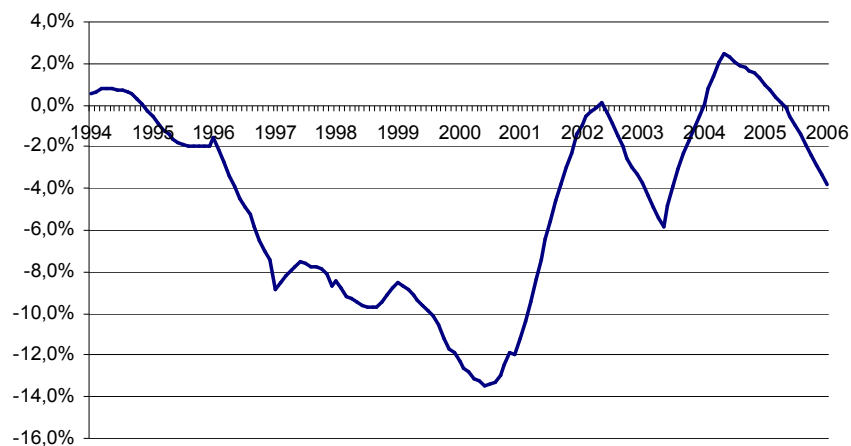
Figuur 4.9 Aandeel laagopgeleiden en 40 jr + dan drie jaar in uitkering

5. Prognose 2010

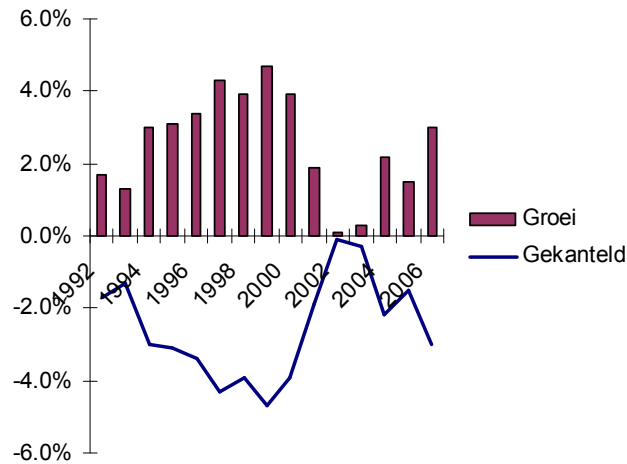
Waar komen we uit als we de ontwikkelingen in de bestandscijfers van SOZAWE volgen? Allereerst hebben we het verschil per maand berekend en in een percentage uitgedrukt. Vervolgens is het voortschrijdend gemiddelde berekend. De uitkomst hiervan is te zien in figuur 5.1. Het gemiddelde onder nul betekent een daling van het aantal klanten. In 2000 wordt het 'laagste' gemiddelde bereikt, namelijk een daling van 13,4 procent.

Figuur 5.1 Voortschrijdend gemiddelde van de procentuele verandering in het aantal uitkeringen.

Figuur 5.1 laat een periode van daling zien, lopend van 1995 tot 2001. Daarna is een stijgende lijn zien, maar deze blijft wel nog steeds onder de nullijn. Dit betekent dat het klantvolume blijft dalen. Dan volgt er enkel jaren met daling en stijging. In 2004 komt het percentage boven de nul. Het aantal klanten neemt weer toe. Enkele maanden later zet zich een daling in en in 2005 wordt de nullijn weer gekruist.

Figuur 5.2 Economische groeicijfers

De fluctuaties volgen namelijk grotendeels de economische groeicijfers (zie figuur 5.2). Vanaf 1994 groeit de economie met meer dan 2 procent³. In 2002 staat de economie bijna stil om daarna weer te stijgen. De economische groei van 2006 is de hoogste van de afgelopen zes jaar. Om de vergelijking met figuur 5.1 te vergemakkelijken zijn de economische groeicijfers gekanteld. We zien de 'gekantelde' lijn dan dezelfde beweging maken als de lijn in figuur 5.1.

5.1 Basisprognose

Resultaten uit het verleden geven geen garantie voor de toekomst. Terughoudendheid moet daarom betracht worden met het doen van voorspellingen. We weten dat economische groei van invloed is op het klantenvolume. Het Centraal Planbureau gaat in 2007 en 2008 uit van een economische groei van 2,75 procent⁴. Het voorzichtige scenario voor de jaren daarna spreekt van 1,75 procent groei⁵. Zolang de groei rond de 2 procent schommelt, zal het aantal bijstandsklanten dalen omdat er minder mensen een beroep hoeven te doen op de bijstand en mensen in de bijstand eerder een baan weten te vinden.

³ CBS De Nederlandse economie 2006. Heerlen: CBS 2007.

⁴ CPB Het blijft zomeren: economische vooruitzichten juni 2007.

⁵ CPB Document 129 Economische Verkenning 2008-2011, 2006.

De gemiddelde daling van het aantal klanten over vijftien jaar is 4,7 procent. Met uitzondering van 2004 is er het aantal klanten altijd afgenomen. Omdat de economie volgens de voorspellingen de komende jaren groeit, kan gesteld worden dat het aantal klanten blijft afnemen. De vraag is met hoeveel procent. Gezien het langlopende gemiddelde is het realistisch tenminste uit te gaan van een gemiddelde daling van 4 procent van het klantenbestand per jaar. Een daling van 4 procent per jaar houdt in dat het aantal klanten eind 2007 8.700 bedraagt. In 2010 zou de dienst SOZawe dan 7.700 bijstandsklanten hebben (zie tabel 5.1).

Tabel 5.1 Prognose op basis van historische ontwikkeling

	4% daling
2007	8.700
2008	8.350
2009	8.020
2010	7.700

De bijstandsuitkering stopt zodra de klant zelfstandig in zijn inkomen kan voorzien. De kans op de hoofdprijs in de loterij is klein. Vele malen groter is de kans dat de klant een betaalde baan vindt. Neemt het aantal banen toe, dan vergroot dit de kans om uit te stromen. Het is daarom van belang om na te gaan of er banen bijkomen. Dit zou de prognose kunnen beïnvloeden.

5.2 Aantal banen

In de Economische Verkenningen 2008-2011 gaat het CPB uit van een voorzichtig groeiscenario van 1¼ procent per jaar. Het CPB gaat er namelijk vanuit dat de positieve conjuncturele ontwikkeling in deze periode tot stilstand komt. De werkloosheid zal gelijk blijven op het niveau van 2007. Deze voorspelling hoeft niet uit te komen, zo vermeldt het CPB zelf. Zo is er bijvoorbeeld geen rekening gehouden met de gevolgen van nieuwe beleidsmaatregelen.

Het aantal toekomstige banen wordt afgeleid uit de scenariostudie van het CPB 'Vier vergezichten op Nederland: productie, arbeid en sectorstructuur in vier scenario's tot 2040'. De vier gepresenteerde scenario's zijn gebaseerd op twee onzekerheden: de mate waarin landen bereid zijn samen te werken en de hervorming van de collectieve sector.

Broersma en Van Dijk hebben het pessimistische Regional Communities-scenario en het optimistische Global Economy-scenario als uitgangspunt gekozen voor hun prognosemodel. In het RC-scenario houden landen sterk vast aan hun soevereiniteit en wordt de collectieve sector nauwelijks hervormd. Het GE-scenario combineert internationale samenwerking met vergaande collectieve hervormingen.

In een achtergrondnota van de scenariostudie worden de uitkomsten voor de werkgelegenheid in de scenario's per jaar gespecificeerd⁶. Zo daalt de werkgelegenheid in de landbouw in het RC-scenario met 2,9 procent en in het GE-scenario met 2,4 procent. De sector gezondheids- en welzijnszorg laat in beide scenario's een groei van de werkgelegenheid zien. In het RC-scenario ligt deze op 0,7 procent en in het GE-scenario op 1,9 procent. Omdat in Groningen in deze sector veel meer banen zijn dan in de landbouw (zie de tweede kolom), heeft dit verschil grote gevolgen voor de verwachte banengroei in 2010 in Groningen.

Tabel 5.2 Prognose aantal banen volgens RC- en GE-scenario's

	Aantal banen in	% groei RC-scenario	2010	% groei GE-scenario	2010
Landbouw	213	-2,9%	-25	-2,4%	-20
Voeding	1.118	-1,5%	-67	0,3%	13
overige industrie	4.754	-0,9%	-171	-0,8%	-152
chemisch, rubber	302	1,3%	16	-1,0%	-12
Metalektro-industrie	1.999	-2,3%	-184	-2,3%	-184
Nutsbedrijven	1.599	0,1%	6	0,9%	58
Bouwnijverheid +	4.983	-1,4%	-279	1,2%	239
Verhuur + handel	1.622	-0,5%	-32	1,4%	91
Handel + reparatie	20.179	-0,1%	-81	1,0%	807
Transport + opslag	3.747	0,1%	15	1,1%	165
Communicatie	1.784	0,4%	29	1,3%	93
Bank- en	2.588	-0,2%	-21	1,2%	124
Uitzendbureaus en	7.265	-0,2%	-58	0,5%	145
Overige tertiaire diensten	35.774	-0,1%	-143	1,2%	1.717
Gezondheids- en	23.655	0,7%	662	1,9%	1.798
Overheid	11.127	0,6%	267	0,1%	45
	122.709		-66		4.926

⁶ Huizinga, F. & B. Smid. (2005) Werkgelegenheid en toegevoegde waarde per bedrijfstak, 2001-2020 en 2021-2040. Centraal Planbureau.

Het RC-scenario is niet alleen het pessimistische scenario. Het aantal banen neemt volgens dit scenario af met 66. Het RC-scenario is ook door de tijd ingehaald. Het gaat immers niet uit van hervorming van de collectieve sector. Met onder andere de inwerkingtreding van de Wet Inkomen en Arbeid, de Wwb, de Ziektewet, de Zorgverzekeringswet is de collectieve sector de afgelopen jaren drastisch hervormd. Handelsbarrières worden afgebroken. Er is wetgeving over de herziening van de Europese Unie. De internationale samenwerking wordt steeds intensiever. Gezien deze ontwikkelingen laten wij het RC-scenario hierna links liggen.

Het GE-scenario laat een groei zien van 4.926 banen. De bijna 5.000 banen bieden bijstandsklanten de kans om uit de uitkering te komen. Zij zullen echter moeten concurreren met andere groepen die hun weg zoeken naar de Groningse arbeidsmarkt, waaronder herintreders, WW'ers, WAO'ers en voortijdig schoolverlaters.

In de volgende paragrafen wordt per groep een inschatting gemaakt van het aantal nieuwe banen die zij gaan bezetten. Maar deze groepen lopen ook de kans om een beroep te moeten doen op de bijstand, bijvoorbeeld als het gevolg van herkeuring in het kader van de WAO.

5.3 Banen bezet door herintreders

De omvang van de Nederlandse beroepsbevolking in 2005 was 6.918.000. Het aantal herintreders bedroeg 177.000. Dit is 2,5 procent van de totale beroepsbevolking. Van de herintreders vonden er 34.000 een baan. Dit is 19 procent. De jaren daarvoor lag dit percentage hoger, omdat er sprake was van hoogconjunctuur. Het zevenjarige gemiddelde ligt op 33 procent.

De Groningse beroepsbevolking bestond in 2005 uit 135.500 personen. We gaan er van uit dat er hier naar verhouding net zoveel herintreders zijn als landelijk. Misschien iets minder gezien het hoge aantal studenten. We ronden het cijfer daarom af naar beneden en komen uit op 3.300 Groningse herintreders⁷. Gaan we uit van het zevenjarige gemiddelde, hetgeen realistisch is gezien de huidige conjunctuur, dan vindt een derde van deze 3.300 herintreders een baan. Dit betekent dat naar schatting 1.100 banen door herintreders bezet zullen gaan worden.

Tabel 5.3 Banen bezet door herintreders

Aantal herintreders	Aantal met een baan
3.300	1.100

⁷ 2,5 procent van 135.500 is 3.388

5.4 Het effect van de WAO-herkeuringen

Enkele jaren geleden kende Nederland drie sociale zekerheidswetten voor arbeidsongeschiktheid: de WAO voor werknemers, de WAZ voor zelfstandigen en de Wajong voor jonggehandicapten. De WAZ is in 2004 komen te vervallen. Zelfstandigen moeten zich sindsdien zelf verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid. De WAO en de Wajong zijn in 2006 vervangen door de WIA.

In de WIA is vastgelegd dat iemand die voor meer dan 80 procent is afgekeurd, volledig arbeidsongeschikt is. Deze persoon ontvangt een uitkering van 75 procent van het laatst verdiende loon. Wanneer men voor minder dan 35 procent arbeidsongeschikt is, blijft men in dienst bij de werkgever. Deze heeft de plicht te zorgen voor (aangepast) werk. Is men voor 35 tot 80 procent afgekeurd, dan volgt een aanvullende uitkering op het loon.

De WIA geldt alleen voor nieuwe arbeidsongeschikten. Was men voor 2006 arbeidsongeschikt, dan blijft de WAO van kracht. In 2004 is het UWV begonnen met een grote herbeoordelingsoperatie, volgens strengere criteria voor personen jonger dan 50 jaar. Het huidige kabinet heeft de leeftijdsgrens verlaagd naar 45 jaar. Deze herbeoordelingen brengen twee effecten voor de dienst SOZAWE met zich mee: de goedgekeurde WAO'ers concurreren met de bijstandsklant bij het vinden van een baan en een aantal goedgekeurde WAO'ers zal een beroep moeten doen op de bijstand.

Groningse Arbeidsongeschikten

In 1998 bedroeg het aantal arbeidsongeschikten met een WAO-uitkering in Groningen 6.570. In 2006 was dit aantal gedaald tot 5.320. Het aandeel arbeidsongeschikten, jonger dan 45 jaar, met een WAO-uitkering daalt van 26 procent in 1998 naar 18 procent in 2006.

Het aantal Groningers met een Wajong-uitkering laat een gestage stijging zien van 1.630 in 1998 naar 2.270 in 2006. Het aantal WAZ-uitkeringen daalt na 2003, wat in de lijn der verwachting ligt. De WAZ is immers in 2004 beëindigd, zodat er geen nieuwe instroom is maar wel uitstroom, bijvoorbeeld als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Tabel 5.4 Aantal WAO'ers in Groningen

	Arbeidsongeschikten	jonger dan 45	WAO	jonger dan 45
1998 4e kwartaal	8.570	3.020	6.570	1.720
1999 4e kwartaal	8.730	3.200	6.680	1.860
2000 4e kwartaal	8.950	3.350	6.770	1.900
2001 4e kwartaal	9.210	3.480	6.940	1.990
2002 4e kwartaal	9.230	3.460	6.870	1.880
2003 4e kwartaal	9.110	3.400	6.680	1.760
2004 4e kwartaal	8.960	3.350	6.470	1.640
2005 4e kwartaal	8.380	2.980	5.860	1.270
2006 4e kwartaal*	7.900	2.750	5.320	960

Doorstroom WAO naar Wwb

In totaal moeten circa 340.000 arbeidsongeschikten, geboren na 1 juli 1954, opnieuw beoordeeld worden. Deze herbeoordelingsoperatie moet in april 2008 zijn voltooid. De herbeoordelingen hebben betrekking op Wajongers, WAZ'ers en WAO'ers. Verlaging of beëindiging van de uitkering komt bij de Wajong beduidend minder voor dan bij de WAO en de WAZ. De percentages bedragen respectievelijk 9, 39 en 48. Het UWV is een cohortstudie gestart naar de herbeoordeelde WAO'ers. Uit de onderzoeksgegevens van het cohort 2005, blijkt dat 4 procent na acht maanden en 5 procent na 18 maanden een beroep moet doen op de bijstand⁸. Verder ontvangt 37 procent een WW-uitkering en 1 procent een TRI-uitkering. Het is aannemelijk dat een deel van deze groep later alsnog in de bijstand terecht komt.

Boersma en Van Dijk schatten dat de instroom uit de WAO verloopt in de vorm van een logistische curve, beginnend met 6 procent in het eerste jaar eindigend met 15 procent na 5 jaar. We hebben deze geschatte curve aangehouden, maar als beginpercentage is 5 procent genomen wat correspondeert met de cohortstudie. Bij het berekenen van de instroom van 2007 zijn we uitgegaan van het aantal WAO-ers in 2005, bij 2008 en verder hebben we het aantal WAO'ers in 2006 genomen. Afgerond stromen de komende jaren naar schatting 350 ex-WAO'ers in.

Een kenmerk van deze doorstromers is dat zij langdurig buiten het arbeidsproces staan, maar een deel zal toch weer aan het werk gaan. Ze zijn vergelijkbaar met 'fase-4-klanten' van SOZawe, vooral wat betreft de uitstroomkansen.

⁸ Van Deursen, C.G.L. (2007). Herbeoordeeld....en dan? Stand van zaken 2005-cohort, 18 maanden na de uitslag. Leiden: ASTRI.

Tabel 5.5 Geschatte doorstroom WAO'ers naar Wwb

Jaar	Percentage	Aantal
2007	5,0%	65
2008	8,3%	80
2009	10,4%	100
2010	11,7%	110
Totaal		350

Van 'fase-4-klanten' weten we dat de uitstroomkans schommelt tussen de 10 en 15 procent.

De instroom van de WAO-doorstromers verloopt cumulatief. Zo ook de uitstroom. Indien we uitgaan van een uitstroomkans van 15 procent per jaar, dan stromen honderd personen van de totale groep van 350 uit. De ondergrens van de WAO-instromers is hiermee 250.

Tabel 5.6 Netto-effect WAO'ers naar Wwb

Doorstromers	Uitstromers	In 2010 in bestand
350	100	250

Banen bezet door goedgekeurde WAO'ers

Van de herbeoordeelde WAO'ers heeft 36 procent werk. Na achttien maanden is dit percentage gestegen tot 51. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat een derde van de herbeoordeelde WAO'ers zonder werk na achttien maanden werk heeft gevonden.

In het derde kwartaal van 2006 waren er 5.320 WAO'ers in Groningen. We gaan er vanuit dat 36 procent van hen werkt (= 1.900 personen). Na de herkeuring stijgt dit percentage na achttien maanden tot 51 procent⁹. Dit zijn 2.700 personen. Achthonderd personen vinden dus werk, waarschijnlijk dankzij de banengroei.

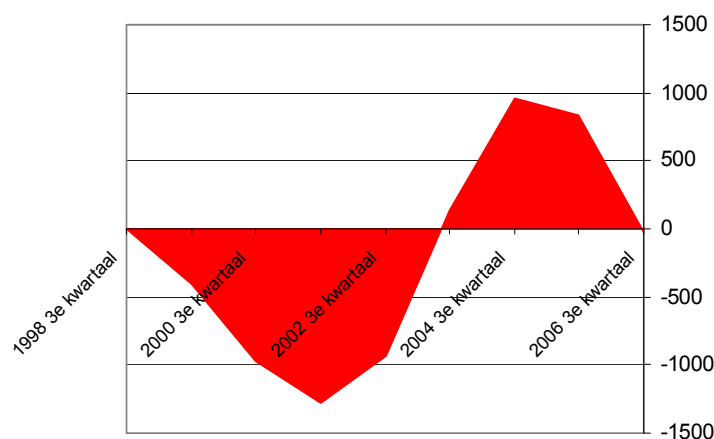
5.5 Het effect van de korte WW-uitkering

In het derde kwartaal van 1998 hadden 3.410 Groningers een WW-uitkering. In het derde kwartaal van 2006 waren het er bijna evenveel.

⁹ We gaan er daarbij van uit dat voor 2010 alle WAO'ers in Groningen zijn herkeurd.

In de curve die het verloop van het aantal WW-uitkeringen ten opzichte van 1998 weergeeft, is feilloos de economische conjunctuur te herkennen. De Nederlandse economie bloeit weer en het aantal WW-uitkeringen daalt.

Figuur 5.3 Verloop aantal WW-uitkeringen in Groningen

Tegelijkertijd neemt echter het aantal mensen toe dat de maximale uitkeringsduur van de WW heeft bereikt. Een deel van deze groep is na de WW-uitkering aangewezen op een bijstandsuitkering. Het UWV verwacht dat na 2008 de stijging zich stabiliseert, omdat het beroep op de WW de komende jaren zal afnemen¹⁰.

Het UWV presenteert landelijke percentages van de doorstroom van de WW naar de Wwb voor 2008, 2009 en 2010, maar levert deze gegevens niet op gemeentelijk niveau. Uit de vergelijking tussen de landelijke gegevens van 2003 tot en met 2007 en de cijfers van Groningen blijkt dat in Groningen 2,19 keer meer klanten doorstromen van de WW naar de Wwb dan landelijk. Door de landelijke prognoses te vermenigvuldigen met dit verhoudingsgetal zijn de Groningse doorstroompercentages berekend voor de jaren 2008, 2009 en 2010.

¹⁰ UWV. Doorstroom van de WW naar de Wwb per gemeente, 12 maart 2007

Tabel 5.7 (Geschatte) doorstroom van WW naar Wwb

	Doorstroom landelijk	Doorstroom in Groningen	Landelijk aantal	Groningen aantal	Doorstroom in Groningen aantal
2003	5,50%	11,80%	293.000		
2004	5,30%	11,70%	325.900		
2005	6,10%	13,50%	346.300	4.957	670
2006	7,20%	16%	324.800	4.650	750
2007	8,70%	19%	260.700	3.730	720
2008	9,10%	20,00%	222.200	3.200	640
2009	9,20%	20,20%	203.100	2.900	590
2010	9,00%	19,75%	194.900	2.800	550

Ook bij de berekening van het aantal Groningse WW'ers is weer gebruik gemaakt van een verhoudingsgetal. Naar verhouding is de omvang van de Groningse WW'ers 1,4 procent van de landelijke omvang. Het aantal geschatte Groningse WW'ers in 2010 bedraagt 2.800. Op basis van het geschatte percentage doorstromers betekent dit dat er in 2010 ongeveer 550 personen doorstromen vanuit de WW naar de Wwb. In totaal gaat het om een doorstroom van 2.500 WW'ers in de periode 2007 - 2010.

Effecten van het gewijzigde beleid

Een groot deel van deze instroom van WW'ers behoort tot de reguliere klanten die instromen. Sinds 2007 is er echter sprake van gewijzigd beleid. De uitkeringsduur van de WW is verlaagd van vijf jaar naar drie jaar en twee maanden. Hierdoor zal de doorstroom van de WW naar de Wwb de komende jaren toenemen, om daarna weer te vervlakken. Uit de CWI-gegevens over de jaren 2001 - 2005 blijkt dat over de jaren heen 25 procent van hun klanten langer dan drie jaar staat ingeschreven. Dit gegeven hebben we gebruikt om een schatting te maken van de versnelde instroom. In 2007 wordt er uitgegaan van 3.730 WW'ers, nemen we 25 procent van deze groep die langer dan drie jaar in de uitkering gaat zitten. Hiervan stroomt volgens tabel 5.8 20 procent in 2008 door naar de Wwb. Dat zijn 187 personen. Dezelfde berekening hebben we toegepast op de WW'ers van 2008 en 2009. Het gewijzigde beleid veroorzaakt dan 490 extra personen die een beroep moeten doen op de Wwb in die periode.

Tabel 5.8 Versnelde instroom WW'ers

	25% langer dan 3 jaar	Doorstroom naar Wwb
3.730	933	187
3.200	800	160
2.900	725	143
Totaal	1733	347

Banen WW'ers

Het aantal WW'ers daalt. Dit betekent voor de bijstandsgerechtigden een afname in de concurrentie om een baan. In de jaren 2001-2003 schommelde het aantal Groningse WW'ers rond de 10.600. In 2006 waren er 12.000 WW'ers. Het is voor een groot deel koffiedik kijken, maar als we er vanuit gaan dat de 10.600 de frictie werkloosheid weergeeft, dan betekent dit dat we nu 1.400 WW'ers te veel hebben. Zij zullen aan het werk komen in een van de nieuwe banen.

5.6 Voortijdige schoolverlaters

Het percentage voortijdige schoolverlaters in 2004/2005 ligt in de Randstad en in Brabant hoger dan in de rest van het land. Voor de regio Groningen gelden volgens het Ministerie van OCW percentages van tussen de 1,6 en 1,8 procent.

De landelijke taakstelling is het aantal voortijdige schoolverlaters in 2010 te halveren. Volgens het CBS verlaat 8 procent van de jongeren, woonachtig in gemeenten groter dan 100.000 inwoners, voortijdig de school.

De stad Groningen presteert beter: 4 procent in het schooljaar 2005-2006¹¹. Het aantal voortijdige schoolverlaters in de leeftijd van 12 tot 23 jaar bedroeg toen 1.273.

Volgens de landelijke cijfers heeft 35 procent van de voortijdige schoolverlaters geen werk. Slechts 6 procent is ingeschreven bij het CWI. Dit is een voorwaarde voor het verkrijgen van een bijstandsuitkering. De bijstandskans voor Groningse jongeren onder de 25 jaar is sowieso laag te noemen, hetgeen mede toe te schrijven is aan het succes van Groningen@Work.

¹¹ Daarbij is uitgegaan van het aantal jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar. Het aantal VSV-ers t.o.v. schoolinschrijvingen ligt hoger, omdat niet alle jongeren onderwijs volgen. Bron: Bureau Onderzoek & Statistiek.

Het ligt in de lijn der verwachting dat het aantal instromende vroegtijdige schoolverlaters in de toekomst niet zal toenemen. Echter, er is naar alle waarschijnlijkheid ook weinig winst te verwachten, omdat Groningen het al zo goed doet. De neutrale optie (geen stijging en geen daling) is naar onze mening daarom het meest waarschijnlijke scenario.

5.7 De balans

Volgens het optimistische scenario van het CPB wordt het aantal nieuwe banen geschat op 4.900. Deze banen vergroten de kans op uitstroom van bijstandsklanten. Herintreders, goedgekeurde WAO'ers en WW'ers zullen echter ook een groot aantal van deze banen bezetten. Volgens de gepresenteerde berekeningen blijven er 1.600 nieuwe banen beschikbaar voor mensen in de bijstand. Niet bij elke nieuwe baan zal een bijstandsgerechtigde passen. Er zal sprake zijn van een zekere mismatch. In het rapport Arbeidsmarktanalyse 2007 van de RWI staat dat het CWI 28 procent van de vacatures moeilijk krijgt vervuld. Indien we hiervan uitgaan, dan worden er 1.150 banen door de Wwb'ers ingevuld.

Tabel 5.9 Verdeling banen over de groepen

Banen bezet door:	Aantal
Herintreders	1.100
WAO-ers	800
WW-ers	1.400
Beschikbaar voor Wwb-ers	1.600
Ingevuld door Wwb-ers	1.600 – 1.150

Tegelijkertijd verhogen beleidswijzingen de instroom van WW'ers en goedgekeurde WAO'ers. Het gaat om ongeveer 750 extra klanten. De prognose op basis van de historische ontwikkeling is een daling van 4 procent. De globalisering in combinatie van de hervorming van de collectieve sector brengt een banengroei met zich mee, als gevolg waarvan maximaal 1.600 banen door Wwb'ers kunnen worden bezet. Waarschijnlijker is echter dat dit aantal op 1.150 komt te liggen.

Indien we de uitstroom naar de nieuwe banen en de instroom van de extra klanten aftrekken en optellen van de uitkomst van de prognose historische ontwikkeling, dan komen we uit op 6.850 tot 7.300 klanten in 2010. Dit komt neer op een daling van tussen de 6,8 en 5,5 procent per jaar.

Tabel 5.10 Toevoeging externe factoren aan prognose historische ontwikkeling

	aantal
Prognose historische ontwikkeling	7.700
Uitstroom nieuwe banen	- 1.150 tot 1.600
Instroom WAO'ers	+ 250
Beleids effect doorstroom WW'ers	+ 500
Totaal aantal klanten in 2010	7.300 tot 6.850

5.8 Opdracht tot daling

In dit rapport zijn tot nu toe twee prognoses geschetst. In de ene prognose wordt uitgegaan van de langlopende daling van het klantenbestand. Deze prognose komt uit op 7.700 klanten in 2010. De tweede prognose houdt naast deze daling rekening met mogelijke banengroei in de komende jaren. Het klantenbestand zou dan jaarlijks met 5 of 6,8 procent slinken, afhankelijk van het aantal banen dat de klanten gaan bezetten, tot 7.300 of 6.840 klanten in 2010.

In het bestuursakkoord hebben VNG en het Rijk afgesproken dat het aantal bijstandsgerechtigden de komende vier jaar met 75.000 zou dalen. Omgerekend naar de dienst SOZAWE betekent dit akkoord dat Groningen in 2011 maximaal 5.700 klanten in de bijstand mag hebben. Dit is een jaarlijkse daling van 9 procent van het bijstandsvolume. Deze getallen zijn niet gebaseerd op een analyse van empirische gegevens. Van een echte prognose is daarom geen sprake. Beleidsrelevant is het wel.

Tabel 5.11 Twee prognoses en de opdracht

	Prognose historische ontwikkeling: 4% daling	+ Prognose banengroei: 5,5 – 6,8 % daling	Opdracht 9% daling
2007	8.700	8.850 - 8.450	8.250
2008	8.350	8.010- 7.870	7.500
2009	8.020	7.450 - 7.340	6.830
2010	7.700	7.225 - 6.840	6.210

6. Slotbeschouwing

Wat gaat de toekomst ons brengen? Waarzeggers en toekomstvoorspellers zijn we niet. Naar eer en geweten hebben we enig licht op de toekomst trachten te werpen, gebruikmakend van de bestandsanalyse en van factoren die Broersma en Van Dijk gebruikt hebben in hun prognoses voor Emmen en Coevorden. De uitkomst is dat het aantal klanten daalt, mede als gevolg van de banengroei.

6.1 Welk scenario?

In dit rapport zijn twee prognoses geschetst: een daling van 4 procent per jaar, en een van 6,8 procent per jaar. Op het eind is ook kort ingegaan op de opdracht aan de gemeente Groningen om het aantal klanten met 9 procent per jaar te reduceren. De vraag is welk scenario realistisch is. De historische cijfers geven aan dat bij een blijvend goed conjunctureel klimaat 4 procent realistisch is. Internationale samenwerking en de hervorming van de collectieve sector zijn ingezet, maar onzeker is nog in hoe ver men hierin gaat en of dit de gewenste nieuwe banen oplevert. De tekenen zijn echter niet ongunstig.

Uit de managementinformatie 'SOZawe werkt over augustus 2007' kan worden opgemaakt dat de dienst er waarschijnlijk in slaagt om in 2007 achthonderd klanten te doen uitstromen. Daarmee zit de dienst op het spoor van de 9 procentdaling. De vraag is echter of deze daling is vol te houden.

Indien we de samenstelling en de geschetste ontwikkeling van het klantenbestand doortrekken, dan zien we namelijk het volgende beeld:

- Zestig procent van de klanten is ouder dan 40 jaar. Zij zijn veelal alleenstaand zonder kind, laag laagopgeleid (basisopleiding of vmbo-opleiding) en ontvangen langer dan drie jaar een uitkering.
- Daarnaast is gebleken dat 15 procent van de klanten contact heeft met de geestelijke gezondheidszorg en/of verslavingszorg. Gemiddeld heeft een kwart van de volwassen Nederlanders een psychische stoornis, inclusief een verslaving¹². Het daadwerkelijke aantal klanten met een psychische stoornis ligt dus hoger.

¹² Giesbers H. (red.). Geschatte prevalentie van enige stoornis 2000. In: Volksgezondheid Toekomst Verkenning, Nationale Atlas Volksgezondheid. Bilthoven: RIVM. (zie

Zelfs hoger dan 5 procent, omdat er een duidelijk verband is tussen de sociaal-economische status en het voorkomen van een psychische stoornis. Zo komt onder lageropgeleiden twee keer zo veel psychische ongezondheid voor als onder hoogopgeleiden.

Een laag opleidingsniveau, psychische ongezondheid, relatief oud: het zijn allemaal belemmerende factoren bij het vinden van een betaalde baan. Naarmate het klantenbestand inkrimpt, zullen consulenten de groep met deze belemmeringen relatief vaker tegenkomen. Het is onzeker of een continue uitstroom van 9 procent te verwezenlijken is.

6.2 Mogelijk te nemen maatregelen

Om de gestelde opdracht tot een jaarlijkse reductie van 9 procent van het klantenvolume te realiseren, zal het huidige beleid, met het succesvolle Groningen@Work, moeten worden gecontinueerd. Hiermee wordt de instroom geminimaliseerd. Participatiebanen voor ouderen, maatwerk bij trajectbegeleiding zijn maatregelen die recent zijn genomen. Het effect hiervan op de uitstroom is nog niet bekend. Het vergroten van de uitstroom vraagt om nog meer aanvullende maatregelen.

De historische data laten zien dat ook groepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt hun weg naar een baan vinden. Een van de belangrijkste bevindingen uit dit rapport is dat het zogenaamde granieten bestand zachter is dan het op het eerste oog lijkt. Met extra inspanningen kan de uitstroom van deze groep vergroot worden. Het project Diagnose@Work voor klanten met een uitkeringsduur langer dan drie jaar bevindt zich in de startfase. In een Groningen@Work-achtige setting wordt samen met de klant nagegaan welke mogelijkheden er zijn en welke ondersteuning nodig is, al dan niet van zorginstellingen. Het UWV en het Universitair Centrum Psychiatrie van het UMCG participeren in dit project. Klanten die buiten het blikveld van de dienst SOZawe zijn geraakt, komen op deze wijze weer in beeld.

Naast dit experiment zou onderzocht kunnen worden welke arbeidsplaatsen er in de niches van de arbeidsmarkt zijn voor klanten met belemmeringen. Kunnen er met werkgevers bijvoorbeeld arrangementen worden afgesproken waarbij fulltime banen worden opgeknipt in enkele (kleinere) parttime banen?

Ook kan de dienst drempels bij werkgevers slechten door te zorgen voor ondersteuning en coaching op de werkvloer. Niet alleen van de klant, maar ook van de werkgever (of direct leidinggevende en personeelsfunctionaris). In de geestelijke gezondheidszorg en in de rehabilitatie van gedetineerden is ervaring opgedaan met dit soort instrumenten.

Tot slot is het van belang om kennis te vergaren van de arbeidsmarkt, waardoor het mogelijk wordt om vraag en aanbod optimaal op elkaar af te stemmen. Dan lukt het ook om alle nieuwe banen door de klanten van de dienst SOZawe in te laten vullen.

Bijlagen

Zorgcontact naar opleiding versus uitkeringsduur in drie tabellen

Korter dan één jaar							
	Onb.ekend	BasisOnd.erwijs	Vmbo	Mbo / havo / vwo	Hbo / bachelor	wo / master	Eindtotaal
Geen zorgcontact	165	160	348	316	103	79	1171
	75,3%	75,5%	79,5%	81,0%	85,8%	90,8%	79,9%
MJD	14	16	30	18	2	1	81
	6,4%	7,5%	6,8%	4,6%	1,7%	1,1%	5,5%
Lentis	23	15	27	42	11	6	124
	10,5%	7,1%	6,2%	10,8%	9,2%	6,9%	8,5%
Lentis + MJD	1	1	6	2			10
	0,5%	0,5%	1,4%	0,5%	0,0%	0,0%	0,7%
VNN	15	18	26	11	3	1	74
	6,8%	8,5%	5,9%	2,8%	2,5%	1,1%	5,0%
VNN + MJD	1		1				2
	0,5%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Lentis + VNN		2		1	1		4
	0,0%	0,9%	0,0%	0,3%	0,8%	0,0%	0,3%
Subtotaal	219	212	438	390	120	87	1466
Tussen één en drie jaar							
Geen zorgcontact	165	254	534	463	169	77	1662
	75,7%	78,9%	79,5%	81,7%	85,8%	87,5%	80,5%
MJD	9	21	33	18	4		85
	4,1%	6,5%	4,9%	3,2%	2,0%	0,0%	4,1%
Lentis	20	12	47	51	18	6	154
	9,2%	3,7%	7,0%	9,0%	9,1%	6,8%	7,5%
Lentis + MJD	1	1	2	1			5
	0,5%	0,3%	0,3%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%
VNN	16	29	49	30	5	3	132
	7,3%	9,0%	7,3%	5,3%	2,5%	3,4%	6,4%
VNN + MJD	4	2	2	1			9
	1,8%	0,6%	0,3%	0,2%	0,0%	0,0%	0,4%
Lentis + VNN	3	3	5	3	1	2	17
	1,4%	0,9%	0,7%	0,5%	0,5%	2,3%	0,8%
Subtotaal	218	322	672	567	197	88	2064

Zorgcontact naar opleiding versus uitkeringsduur in drie tabellen (vervolg)

Langer dan drie jaar							
	Onb.ekend	BasisOnd.erwijs	Vmbo	Mbo / havo / vwo	Hbo / bachelor	wo / master	Eindtotaal
Geen zorgcontact	428	988	1335	924	342	235	4252
	80,1%	83,4%	81,0%	83,5%	83,2%	91,4%	82,7%
MJD	18	30	43	24	6	1	122
	3,4%	2,5%	2,6%	2,2%	1,5%	0,4%	2,4%
Lentis	51	66	145	104	46	16	428
	9,6%	5,6%	8,8%	9,4%	11,2%	6,2%	8,3%
Lentis + MJD	1	4	7	3	2	1	18
	0,2%	0,3%	0,4%	0,3%	0,5%	0,4%	0,4%
VNN	29	85	106	41	13	3	277
	5,4%	7,2%	6,4%	3,7%	3,2%	1,2%	5,4%
VNN + MJD		2	2	1			5
	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
Lentis + VNN	7	9	11	10	2	1	40
	1,3%	0,8%	0,7%	0,9%	0,5%	0,4%	0,8%
Subtotaal	534	1184	1649	1107	411	257	5142

Over drie voorgaande tabellen samen

Eindtotaal	971	1718	2759	2064	728	432	8672
------------	-----	------	------	------	-----	-----	------

Zorgcontact naar leeftijd voor uitkeringsgerechtigden en niet uitkeringsgerechtigden in twee tabellen

Uitkering								
	18-22 jr	23-29 jr	30-39 jr	40-49 jr	50-54 jr	55-59 jr	60-64 jr	Eindtotaal
Geen zorgcontact	231	985	1891	1773	862	791	552	7085
	80,2%	81,1%	79,5%	77,7%	83,8%	88,8%	93,7%	81,7%
MJD	19	59	80	76	29	19	6	288
	6,6%	4,9%	3,4%	3,3%	2,8%	2,1%	1,0%	3,3%
Lentis	27	123	230	191	69	41	25	706
	9,4%	10,1%	9,7%	8,4%	6,7%	4,6%	4,2%	8,1%
Lentis + MJD	3	6	10	7	4	2	1	33
	1,0%	0,5%	0,4%	0,3%	0,4%	0,2%	0,2%	0,4%
VNN	6	28	145	211	53	36	4	483
	2,1%	2,3%	6,1%	9,3%	5,2%	4,0%	0,7%	5,6%
VNN + MJD	1	0	6	8	1	0	0	16
	0,3%	0,0%	0,3%	0,4%	0,1%	0,0%	0,0%	0,2%
Lentis + VNN	1	13	18	15	11	2	1	61
	0,3%	1,1%	0,8%	0,7%	1,1%	0,2%	0,2%	0,7%
Subtotaal	288	1214	2380	2281	1029	891	589	8672

Geen uitkering								
	18-22 jr	23-29 jr	30-39 jr	40-49 jr	50-54 jr	55-59 jr	60-64 jr	Eindtotaal
Geen zorgcontact	23970	27912	24257	19714	9394	8344	6539	120130
	97,9%	97,4%	96,0%	94,3%	95,3%	96,7%	97,5%	96,5%
MJD	58	79	60	73	32	13	17	332
	0,2%	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%
Lentis	420	571	735	846	337	206	117	3232
	1,7%	2,0%	2,9%	4,0%	3,4%	2,4%	1,7%	2,6%
Lentis + MJD	6	8	13	15	1	1	2	46
	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
VNN	34	86	182	218	78	54	27	679
	0,1%	0,3%	0,7%	1,0%	0,8%	0,6%	0,4%	0,5%
VNN + MJD	2	1	3	5	1	1	0	13
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Lentis + VNN	6	8	29	31	10	7	2	93
	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%
Lentis + VNN + MJD	0	0	1	1	0	0	0	2
	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Subtotaal	24496	28665	25280	20903	9853	8626	6704	124527

